

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: **VIZUÁLNÍ ANALÝZA DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ O SOUDOBÉ PRAZE**

Autor práce: Vítězslav Adamec

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Cílem posuzované práce bylo za využití vizuální analýzy zjistit, „jaké ukazují vybrané dokumentární filmy obrazy o soudobé Praze, jaké lokality jsou v nich prezentovány a případně jaká témata jsou pro ně relevantní“ (s. 7). Autor se zaměřil na období let 2006 až 2015 a vědomě navázal na analýzy dokumentů o Praze Matějů a Štolla (2006). Martin Matějů analyzoval filmy z období 1898 až 1960, Martin Štoll až do roku 2005. Na rozdíl od Matějů a Štolla, kteří se pohybovali v oblasti sociologicko-filmo-vědné, těžiště posuzované práce leží v oblasti geografie.

Autor si klade celkem tři výzkumné otázky: (1) jakým způsobem může filmové médium sloužit k hlubšímu pochopení percepce geografické reality ve své mnohoznačnosti; (2) jaké dokumentaristické metody se využívají pro tvorbu zamýšleného koherentního geografického obrazu Prahy a (3) jaká témata jsou reflektována v dokumentárních filmech o soudobé Praze (s. 13).

Cíl práce odpovídá stupni studia, práce je zaměřena geograficky, pouští se sice do v české geografii nové oblasti, ale vychází z dobře podložených teoretických pozic.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Teoretické ukotvení práce člení autor do tří oddílů – Teorie dokumentárního filmu, Geografie filmu a Tematická šíře sociálně-geografického výzkumu Prahy. V prvním oddíle pojednává o základní práci k teorii dokumentárního filmu (Gautier 2004) a diskutuje ji s českou analýzou dokumentů o Praze (Matějů a Štoll 2006). Oddíl „Geografie filmu“ shrnuje základní literaturu k danému tématu (Aitken, Zonn 1994, Clarke 1997, Cresswell, Dixon 2002, Bunnell 2004 a další). Témata třetího oddílu pak postihují hlavní zájmy české geografie o prostor Prahy (rezidenční diferenciace Prahy a metropolitního regionu (Ouředníček a kol. 2006; Sýkora 2008 a 2009; Sýkora - Bouzarovski 2011), téma rezidenční segregace (Sýkora 2010), gated communities (Brabec - Sýkora 2009; Brabec 2010 a 2014), gentrifikace (Sýkora 2004; Temelová - Novák 2007; Ilík - Ouředníček 2007), revitalizace brownfieldů (Sýkorová 2007), pražská sídliště (Temelová a kol. 2011; Temelová - Slezáková 2014), geografie pražských subkultur (Pixová 2007), geografie alternativních kulturních prostor a vliv kapitalismu na rozvoj města (Pixová 2012, Pixová 2013), vnímání nočního života v Praze (Pixová 2011a, Pixová 2011b, Pixová 2011c), percepce lokalit z hlediska kriminality a vnímání nebezpečí (Jíchová - Temelová 2012a a 2012b; Temelová - Čermák - Jíchová 2012), téma migrantů v Praze (Čermáková 2012) a specifických koncentrací cizinců (Valenta 2012) a jejich nelegálních aktivit (Drbohlav 2008) a analýzy rytmů (Pospíšilová 2012; Novák - Temelová 2012).

Druhý a zejména třetí oddíl považuji za výborné stručné přehledy zkoumané problematiky, které jsou přiměřené záběru a rozsahu práce. První oddíl zabývající se teorií dokumentu mohl být, co se týče počtu odkazovaných prací obsažnější, nicméně zaměření na diskuzi klíčové zahraniční publikace

a české (doposud k tématu jediné) publikace je také možné. Jako celek považuji teoretické ukotvení práce za velmi dobré, autor pak celou šíří teoretického vymezení využívá v závěrečné diskuzi své práce.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Autor se inspiroval vizuální geografickou analýzou, jak ji představuje Gillian Rose (2007) a rozhodl se kombinovat obsahovou a diskurzivní analýzu. Obsahovou analýzu se rozhodl využít pro „geografickou uchopitelnost filmů“, zejména mu šlo o tematizované lokality (vizuálně i skrze komentáře aktérů), diskurzivní analýzu pak využil pro analýzu toho, jak „je obraz Prahy konstruován a částečně i jaké sociální pozadí je za danou konstrukcí“ (s. 15).

Autor se zaměřil na období 2006-2015 a vybral 12 filmů, které pokrývají spektrum dokumentární tvorby o Praze (nezávislé filmy, oficiální produkce, kritické, umělecké ...).

Pro práci, protože je ve svém oboru nová a nemá geografické předchůdce, musel autor volit metodu i kritéria pro data sám. Po dočtení práce je dle mého názoru volba kombinace obsahové a diskurzivní analýzy velmi vhodná. Diskutovat by bylo možno o volbě filmů, nicméně hledisko omezení datasetu na 12 filmů s kritériem proveditelnosti je pro mne neproblematické.

Metodika práce (metody a data) je vhodná, a v analytické a syntetické části práce autor prokázal, že ji nejen dokázal sestavit pro účely diplomové práce, ale i plně využít.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Analytická část práce je velmi podrobná, u každého filmu sleduje tato kritéria: Geografie, Aktéři, Vizualita, Hudba, Narativ a Tematika. Analytická část je stěžejní částí posuzované diplomové práce, s největším stránkovým rozsahem. V analýze filmů je autor konzistentní, pečlivý. V syntetické části pak provazuje výsledky jednotlivých analýz

Závěry práce (*odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.*)

Autor si klade celkem tři výzkumné otázky, které v závěru práce zodpovídá. Hodnotí výsledky své analýzy v kontextu geografického výzkumu o Praze.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná

Stylistická úroveň: výborná

Citační úroveň: výborná

Komentář (*vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.*)

Práce má přiměřenou délku a její formální vzhled je zcela vyhovující.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Posuzovaná práce je velmi zdařilá, má výborné teoretické a metodologické ukotvení. Autor se nebál pustit se do analýzy neotřelého materiálu a přitom si byl vědom, že se jedná o „metodologický experiment“, jak sám píše na s. 8.

Za stěžejní část práce považuji analytickou část, která je provedena velice pečlivě a konzistentně. Je i přehledně shrnuta a diskutována s literaturou o Praze. Autor celkově dobře pracuje s literaturou.

Vyzdvihla bych zejména, že autor se dobře vypořádal s materiálem, který nemá obvyklou formu. Analýza videí je velice časově náročná a vyžaduje dobrý plán postupu práce, který je obtížné v průběhu analýzy měnit (na rozdíl od analýzy čistě textového materiálu). V tomto je práce skutečně vynikající.

Práci považuji za velmi zdařilou, pokud mám něco vytknout, byly by to zejména dvě věci:

(1) Implicitně je podíl obsahové a diskurzivní analýzy zřejmý, ale dle mého soudu by bylo dobré v analytické části explicitně uvést, které kategorie jsou výsledkem té či oné analýzy.

(2) V závěrečné části diskutuje autor svou analýzu s geografickým výzkumem Prahy, ale pomíjí širší diskuzi s literaturou týkající se dokumentu, kterou uvádí v druhém oddíle teoretické části práce (Geografie filmu).

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Otázky k obhajobě vychází z mých dvou kritických připomínek:

(1) Kombinace obsahové a diskurzivní analýzy je velmi vhodná pro analyzovaný materiál. Můžete stručně shrnout, jak jste konkrétně postupoval při analýze materiálu, případně uvést, které kategorie jsou výsledkem té či oné analýzy?

(2) Jak by bylo možné zařadit vaši práci mezi zahraniční literaturu, kterou uvádíte v druhém oddíle teoretické části práce (Geografie filmu)?

Datum:

11. 8. 2016

Autor posudku:

Karolína Pauknerová, Ph.D. (CTS UK/AVČR)

Podpis: